

RCL DPiO 5604-15-2/10

ANALIZA
WYROKU TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO
Z DNIA 23 LUTEGO 2010 R., SYGN. AKT K 1/08

I. INFORMACJE O ORZECZENIU:

1. Metryka orzeczenia:

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 lutego 2010 r. Dz. U. z dnia 8 marca 2010 r., Nr 34, poz. 190.

2. Sentencja orzeczenia:

1. Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 25a ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 21 lipca 2006 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 158, poz. 1122 oraz z 2007 r. Nr 165, poz. 1170) w zakresie, w jakim uniemożliwia on policjantowi przeniesienie na własną prośbę do określonych służb, nie jest niezgodny z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Art. 35a ust. 1 ustawy o Policji w zakresie, w jakim nie ustala zasad poddawania policjanta procedurze określającej jego predyspozycje do służby na określonych stanowiskach lub w określonych komórkach organizacyjnych, zakresu badań oraz minimalnych kryteriów oceny ich wyników:

- a) jest zgodny z art. 2 Konstytucji,
- b) nie jest niezgodny z art. 32 Konstytucji.

3. Art. 35a ust. 5 ustawy o Policji w zakresie, w jakim nie określa wytycznych dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do wydania rozporządzenia wykonawczego, jest zgodny z art. 2 i art. 92 ust. 1 Konstytucji.

4. Art. 41 ust. 2 pkt 9 ustawy o Policji w zakresie, w jakim ustala 12-miesięczny termin zawieszenia policjanta w czynnościach służbowych spowodowanego prowadzeniem postępowania karnego lub skarbowego:

- a) jest zgodny z art. 2 Konstytucji,
- b) nie jest niezgodny z art. 42 ust. 3 Konstytucji.

5. Art. 62a ustawy o Policji jest zgodny z art. 2 w związku z art. 51 ust. 2, art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

6. Art. 94 ust. 1a ustawy o Policji:

a) jest zgodny z art. 2 Konstytucji,

b) nie jest niezgodny z art. 32 i art. 46 Konstytucji.

7. Art. 95 ust. 2 pkt 9 ustawy o Policji:

a) jest zgodny z art. 2 Konstytucji,

b) nie jest niezgodny z art. 32 i art. 46 Konstytucji.

8. Art. 114 ust. 1 pkt 2 ustawy o Policji, w części obejmującej słowa „nie więcej jednak niż za ostatnie 3 lata kalendarzowe”:

a) jest niezgodny z art. 66 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji,

b) nie jest niezgodny z art. 31 ust. 3 i art. 32 ust. 1 Konstytucji.

3. Utrata mocy obowiązującej niekonstytucyjnej regulacji:

Przepis art. 114 ust. 1 pkt 2 zaskarżonej ustawy, w określonym przez Trybunał zakresie, traci moc w dniu ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw, tj. w dniu 8 marca 2010 r.

4. Stan prawny (na gruncie którego wydano orzeczenie):

Art. 114 ust. 1 pkt 2 ustawy o Policji przewiduje, że policjant zwalniany ze służby otrzymuje ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe lub dodatkowe oraz za niewykorzystany czas wolny od służby, przyznany na podstawie art. 33 ust. 3 tej ustawy, nie więcej jednak niż za ostatnie 3 lata kalendarzowe.

Przepis ten ogranicza prawo policjanta zwalnianego ze służby do otrzymania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe lub dodatkowe oraz za niewykorzystany czas wolny od służby (przyznany na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy o Policji), do ostatnich 3 lat kalendarzowych.

Trybunał wskazał również, iż w ustawie o Straży Granicznej występuje analogiczne rozwiązanie. Stanowi o tym art. 118 tej ustawy.

5. Powołany wzorzec konstytucyjny:

Jako wzorzec konstytucyjny Trybunał powołał art. 66 ust. 2 Konstytucji, zgodnie z którym pracownik ma prawo do określonych w ustawie dni wolnych od pracy i corocznych płatnych urlopów, a maksymalne normy czasu pracy określa ustawa. Prawo do corocznego płatnego urlopu jest gwarantowane w art. 66 ust. 2 Konstytucji w sposób bezwarunkowy i nie może być arbitralnie ograniczone również w odniesieniu do rekompensaty pieniężnej za urlop niewykorzystany lub za czas wolny od pracy (w przypadku zaś policjantów – służby).

Rekompensata pieniężna za niewykorzystany (płatny) urlop stanowi konieczny substytut otrzymywany w miejsce niewykorzystanego urlopu. Prawo do ekwiwalentu za niewykorzystany urlop lub czas wolny od służby jest prawem majątkowym, którego ograniczenie musi odpowiadać

wymogom art. 31 ust. 3 Konstytucji. Art. 31 ust. 3 Konstytucji nie wskazuje przesłanek adekwatnych dla istotnej tu sytuacji, których wystąpienie pozwalałyby na ograniczenie prawa do korzystania z płatnego urlopu lub – z traktowanej jako alternatywa urlopu (w razie jego niewykorzystania) – rekompensaty pieniężnej. Policjanci, którzy mieli niewykorzystane urlopy wypoczynkowe lub dodatkowe oraz niewykorzystany czas wolny od służby mają prawo do żądania na podstawie art. 66 ust. 2 Konstytucji dni wolnych od pracy (służby) i corocznych płatnych urlopów zgodnie z zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji. W ocenie Trybunału, wnioskodawca nie sprecyzował związku pomiędzy treścią zakwestionowanego przepisu, a treścią unormowań art. 31 ust. 3 i art. 32 ust. 1 Konstytucji. Nie określił również sposobu naruszenia zasady proporcjonalności i zasady równości przez zaskarżony przepis.

II. SKUTKI ORZECZENIA:

Od dnia ogłoszenia sentencji analizowanego wyroku, zakwestionowany przepis traci – w zakwestionowanym zakresie - moc obowiązującą. Zawarte w nim ograniczenie, dotyczące uprawnienia policjantów zwalnianych ze służby do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe lub dodatkowe oraz za niewykorzystany czas wolny, zawężonego jedynie do ostatnich o 3 lat kalendarzowych, nie może być więc stosowane.

III. WSKAZÓWKI DLA PRAWODAWCY:

W uzasadnieniu wyroku Trybunału brak jest wskazówek w zakresie podjęcia działań prawodawczych.

IV. WYKONANIE ORZECZENIA:

1. Potrzeba wykonania orzeczenia:

Przepis uchylony przez Trybunał utracił – w określonym zakresie - moc obowiązującą z dniem publikacji wyroku w Dzienniku Ustaw. W celu zapewnienia jednoznaczności i przejrzystości tekstu normatywnego, wskazane jest jednak nadanie przepisowi nowego brzmienia, z wyłączeniem zakwestionowanego przez Trybunał zwrotu.

2. Podmiot wykonujący orzeczenie:

Organem właściwym do wykonania wyroku jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

3. Kierunek rozwiązań/brzmienie przepisu:

Wskazane jest ustanowienie prawa do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe lub dodatkowe oraz za niewykorzystany czas wolny od służby, bez ograniczeń.

Ponadto wskazane wydaje się rozważenie zasadności ustanowienia przepisu przejściowego, umożliwiającego adresatom zakwestionowanego ograniczenia, realizację roszczeń z tytułu ekwiwalentu pieniężnego od momentu zaistnienia zdarzenia, tj. dnia zwolnienia ze służby,

z pominięciem trzyletniego okresu przedawnienia, przewidzianego w powołanych powyżej ustawach.

Na uwagę zasługuje fakt, iż analogiczne normy ograniczające czasowo prawo do ekwiwalentu za urlop, obowiązują zgodnie z art. 118 ust. 1 pkt 2, ust. 2 i ust. 2a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 234, poz. 1997, z późn. zm.). Trybunał, będąc związany granicami wniosku nie badał tych przepisów, jednakże z uwagi na treść ograniczenia, która jest zbieżna z uchylonym zwrotem, należy wnioskować, iż ocena tych norm byłaby analogiczna do oceny wyrażonej w ramach analizowanego wyroku.

Z tych względów pożądana jest również odpowiednia zmiana regulacji w zakresie prawa do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystane przed zwolnieniem ze służby urlopy wypoczynkowe lub urlopy dodatkowe oraz ekwiwalent za niewykorzystany czas wolny od służby funkcjonariuszy Straży Granicznej.

4. Etap prac nad projektem wykonującym orzeczenie:

Nie podjęto prac legislacyjnych.

D Y R E K T O R
Departamentu Prawnego i Orzecznictwa

Barbara Wysocka

sporządził:
 Tomasz Golik
tel.: 694 62 01